

страна не един народо-просветителен деец, но българското учителство в своята целост се е държало неподкупно и най-енергично е отблъсвало всички усилия и опити на Фердинанда да внесе корупция и в неговите редове.

Тук трябва, разбира се, да се направи едно разграничение. На първо място стои българското народно учителство, което винаги се е отличавало с дух на независимост и на борчество. Върху него най-много са се насочвали ударите на разбесняващата се не веднаж реакция в страната. Но преследвано, гонено, както по отделно, тъй и в лицето на неговите организации, то е стояло винаги будно на поста си и всякога е било в първите редове на борбата против вилненията и произволите на българския монархизъм. Политическият историк не ще може да отмине, без да отбележи важни и славни дати в неговата история. То е една от силите на бъдещето и демокрацията и, както в миналото, тъй и за напред, ще стои на чело на борбата за политическия и общо-културен напредък на страната.

Не би могло, обаче, да се каже същото и за гимназиалното учителство. Не че то е вършило услуги на Фердинанда, но, изобщо, като цяло, то се е отличавало с твърде жалък бюрократически дух и почти нивга неговата обществена дейност не е излизала вън от рамките на единствените грижи за подобрене на неговото материално положение.

А българското професорство, жреците на българската висша наука? — То има своите моменти на въздигане и такива на падение. В известни моменти нему не е липсвала борческа енергия; то достойно отстоя и брани до последни сили свещената кауза на българската висша наука — автономията на българския университет — против посе-